

Praktijk bevestigt voordelen

ReduHeat is dit jaar voor het eerst grootschalig toegepast. Volgens Martin Kroeze van leverancier Mardenkro was er in Nederland ruim 300 ha glas bedekt met de nieuwe pigmentcoating, verdeeld over bloemen- en groenteteelt. Ondanks de matige zomer zijn de gebruikers enthousiast. Het middel koelt zoals krijt, laat meer groeilicht door en is slijtvast. Vijf telers over hun ervaringen.

Nico Middelburg: "De temperatuurverschillen liepen soms hoog op."

TEKST EN BEELD: JAN VAN STAALDUINEN

In de sierteelt is ReduHeat onder andere toegepast in alstroemeria, chrysant, cymbidium, gerbera, freesia, lelie, lisianthus, zomerbloemen, roos en phalaenopsis. In Nederland is het met ReduHeat behandelde areaal in de sierteelt beduidend hoger dan in de (vrucht)groenteteelt. Martin Kroeze: "Dat is logisch, want in de sierteelt is krijten

gebruikelijk. Toch zijn ook groentetelers erg tevreden. Het middel leent zich vooral voor paprika, komkommer en sommige tomatensoorten. Problemen als neusrot in tomaat en paprika, brandplekken in paprika en brandkoppen in komkommer komen onder ReduHeat veel minder voor. Het voorkomt – óók bij de medewerkers – warmtestress en geeft maar een beperkt lichtverlies ten opzichte van ongeschermd telen. En vergeleken met traditioneel krijt laat het veel meer groeilicht door. Dat komt door het toegepaste pigment, dat infraroodstraling weert en PAR-licht doorlaat. Hierdoor kun je ReduHeat ook niet met traditioneel krijt vergelijken. Het is echt een ander product."

Middel blijft prijzig

De ondernemer verwacht veel van zijn paradepaardje, dat vorig jaar werd bekroond met de Innovation Award op de International Horti Fair. Ondanks de verwachte opschaling zit een prijsverlaging er volgens Kroeze niet in. Afhankelijk van de toegepaste verdunning – in de glastuinbouw varieert die van 1:2 tot 1:5 – kost ReduHeat 45 à 25 cent per m².

Kroeze: "Krijt is veel goedkoper, maar moet soms meerdere keren worden aangebracht en kost veel groeilicht. Wat voor de teelt en economisch het beste is moet elke teler zelf bepalen. Afgaande op de huidige ervaringen is ReduHeat voor veel telers interessant."

Nico Middelburg, Made: "De bloemkleur blijft frisser"

Nico Middelburg van Leen Middelburg Chrysanten in Made bracht ReduHeat in week 17 aan op de helft van zijn bedrijf. Hij kon daardoor goed vergelijken. "In april was er soms erg veel instraling, maar kon ik vanwege de lage buitentemperatuur weinig lucht zetten. Het temperatuurverschil liep toen soms op tot 7 à 8°C. Dat vond ik zo extreem, dat we ook de andere helft van het bedrijf hebben behandeld."

Middelburg hoefde minder vaak te gieten, wat vooral voor een jonge aanplant gunstig is. Daarnaast was het CO₂-niveau beter te handhaven en kon op de afdelingen waar geoogst werd het zwarte scherm een paar uur later dicht. "Dat is nodig om de bloemen fris te houden, maar het wordt dan erg drukkend", aldus Middelburg. "Dit werkt een stuk prettiger. Wat me aangenaam verraste, was dat de bloemkleur van sommige cultivars veel frisser bleef. Bij veel instraling worden sommige rassen wat flets, maar onder ReduHeat was dat niet het geval. Dat zal de prijsvorming zeker geen kwaad doen."

Leo van der Lans, Maasland: "Meer kilo's, minder neusrot"

De belichte pruimtomaten ('Romana') van Leo van der Lans uit Maasland hadden dankzij ReduHeat weinig last van de soms felle zon. Bij wijze van proef gebruikte de teler voor de ene helft van de afdeling een concentratie van 1:3 en voor de andere helft 1:5.

schermmiddel ReduHeat

De concentratie 1:3 beviel Van der Lans het beste. “Romana is stressgevoelig en wordt bij heet weer snel stug”, stelt hij. “Dat uit zich mede in neusrot. Krijten helpt goed, maar kost licht en productie. ReduHeat is prima bevallen. Omdat er meer licht in het gewas komt, was het groeizamer en sterker dan anders. Neusrot kwam bijna niet voor. Ik heb per vierkante meter zo’n 1,5 kilo meer kunnen oogsten. Volgend jaar hoop ik dat te overtreffen door het middel wat eerder aan te brengen, rond half april. Dit seizoen waren we er net op tijd bij.”

De tomatenteler laat het middel tot half oktober op het dek zitten, wanneer het nieuwe gewas een dag of tien in de kas staat. Daarna wil hij al het beschikbare licht in zijn gewas hebben.

Tonnie Leeijen, Heesch: “Minder brandkoppen, gelijkmatiger productie”

Na jarenlang ReduSol te hebben gebruikt, stapte komkomerteler Tonnie Leeijen van kwekerij Van de Hurk-Leeijen uit Heesch dit jaar gedeeltelijk over op ReduHeat. “Ik wilde meer licht in mijn oude kas en dat is gelukt”, verklaart de Brabander. “Het gewas stond er duidelijk beter bij.”

Leeijen had minder last van brandkoppen. Het gewas groeide lekker door en gaf een zeer egale productie. “Dat is prettig, want het brengt meer rust op het bedrijf en je hebt iets meer profijt in periodes met hogere prijzen. En mijn medewerkers vonden het heerlijk. Ze wilden het liefst in de oude, lage kas werken.”

Meer kilo’s heeft Leeijen naar eigen zeggen niet geoogst, eerder iets minder. “Daarom wil ik ReduHeat volgend jaar verdunnen tot 1:5. Dat koelt misschien wat minder, maar het brengt meer licht in de kas.”

Johan Meewisse, Zevenhuizen: “Het gewas voelt zich beter”

Ook Johan Meewisse van kwekerij Rozenrust had profijt van ReduHeat. “Ik heb geen binnenscherm en gebruikte daarom altijd ReduSol”, zegt de teler van ‘Grand Prix’. “Dat kost echter veel licht. ReduHeat geeft merkbaar betere resultaten. Er wordt gezegd dat dit middel het gewas wat gedrongen maakt, maar daar heb ik niets van gemerkt. Sterker nog, ik had in de zomer mooie lange takken, terwijl de meeste collega’s een korter gewas hadden. Dat kwam mooi uit, want lange rozen waren dit jaar schaars en werden goed betaald.”

Volgens Meewisse voelde het gewas zich merkbaar beter onder ReduHeat. Dat uitte zich in een frissere stand en minder verdamping, wat water en meststoffen bespaart. Of hij het middel volgend jaar weer gebruikt, weet de teler nog niet. Hij denkt na over een buitenscherm. “Dat biedt nog meer flexibiliteit om in te spelen op de heersende weersomstandigheden.”

Ton van Hulten, Elshout: “Minder rommel op de sorteertafel”

Groene paprika’s hangen wat hoger in het gewas dan rode paprika’s. Daarom hebben ze bij hoge instraling vaak meer last van brandvlekken en neusrot. Ook het gewas groeit bij hoge temperatuur minder goed. Voor Ton van Hulten van kwekerij De Naulanden waren dit voldoende redenen om ReduHeat te beproeven, tegen het advies van zijn voorlichter in.

Hoewel hij iets minder kilo’s geoogst denkt te hebben, staat de groenteteler nog steeds achter zijn besluit. “Ik had nauwelijks

Ton van Hulten: “Ik had minder last van neusrot en brandplekken.”

last van neusrot en brandvlekken”, zegt hij. “Er kwam minder rommel op de sorteertafel en dat is ook wat waard. Bovendien was het personeel er blij mee. Overdag was het onder ReduHeat 2 tot 3°C koeler en per etmaal scheelde het soms een volle graad. Dat is fors.”

En de voorlichter? “Ook hij zag het verschil”, aldus Van Hulten. “Hij moest toegeven dat ReduHeat prima werkt.”

SAMENVATTING Veel lichtminnende gewassen krijgen bij felle instraling last van stress, groei- en kwaliteitsproblemen. Krijten beschermt en biedt verkoeling, maar kost veel licht. Dit kost doorgaans productie. ReduHeat bevat een pigment dat infrarode straling weert en groeilicht doorlaat. Zowel bloemen- als groentetelers zijn enthousiast over het effect van dit slijtvaste middel.